

Wersja zanonimizowana

Tłumaczenie

C-600/21-1

Sprawa C-600/21

Wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym

Data wpływu:

28 września 2021 r.

Oznaczenie sądu odsyłającego:

Cour de cassation (Francja)

Data wydania postanowienia o wystąpieniu z wnioskiem o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym:

16 czerwca 2021 r.

Strona powodowa:

QE

Strona pozwana:

Caisse régionale de Crédit mutuel de Loire-Atlantique et du Centre Ouest

[...]

WYROK COUR DE CASSATION (SĄDU KASACYJNEGO), PIERWSZA IZBA CYWILNA, Z DNIA 16 CZERWCA 2021 R.

QE, [...] Maisons-Alfort (Francja), wniósł [...] kasację [...] od wyroku wydanego w dniu 3 października 2019 r. przez cour d'appel de Versailles (sąd apelacyjny w Wersalu, Francja) (szesnasta izba) w sprawie sporu łączącego go ze spółką caisse régionale de Crédit mutuel de Loire-Atlantique et du Centre Ouest z siedzibą w Nantes (Francja), stroną, przeciwko której wniesiono kasację.

[...] [dane z postępowania]

Okoliczności faktyczne i przebieg postępowania

- 1 Jak wynika z zaskarżonego wyroku (Wersal, z dnia 3 października 2019 r.), wydanego po przekazaniu sprawy do ponownego rozpoznania w wyniku kasacji (pierwsza izba cyw., z dnia 26 września 2018 r.), stosownie do oferty zaakceptowanej w dniu 21 lutego 2006 r., potwierdzonej dokumentem urzędowym z dnia 17 maja 2006 r., *caisse fédérale de Crédit mutuel de Loire-Atlantique et du Centre Ouest*, w której prawa wstąpiła *caisse régionale Crédit mutuel de Loire-Atlantique et du Centre Ouest* (bank), przyznała QE (kredytobiorcy) kredyt przeznaczony na nabycie nieruchomości w wysokości 209 109 EUR, którego spłata była rozłożona na dwadzieścia lat. Ogólne warunki umowy przewidywały w art. 16.1, że kwoty należne staną się z mocy prawa natychmiast wymagalne bez wymogu podejmowania dalszych kroków formalnych i bez wezwania do zapłaty w przypadku przekraczającego 30 dni opóźnienia w płatności raty należności głównej, odsetek lub świadczeń dodatkowych.
- 2 Ponieważ nie została zapłacona ani rata wymagalna w dniu 10 grudnia 2012 r. w kwocie wynoszącej 904,50 EUR, ani rata za styczeń 2013 r., bank, w dniu 29 stycznia 2013 r., bez wcześniejszego wezwania do zapłaty, stwierdził natychmiastową wymagalność zapłaty całego długu i w dniu 17 września 2015 r. przeprowadził zajęcie mienia w miejscu zamieszkania kredytobiorcy. Utrzymując, że w protokole zajęcia są uchybienia, w dniu 13 października 2015 r. kredytobiorca wniósł do sądu egzekucyjnego sprawę o uchylenie czynności tego postępowania.

Ocena zarzutów

[...]

- 3 [...] [Zarzut pierwszy bez znaczenia dla rozstrzygnięcia w tym postępowaniu]

W przedmiocie zarzutu drugiego

Przytoczenie zarzutu

- 4 Kredytobiorca zarzuca zaskarżonemu wyrokowi oddalenie jego żądań, podczas gdy:

„1. w przypadku umów zawartych pomiędzy przedsiębiorcami a konsumentami nieuczciwe są warunki umowy, których celem lub skutkiem jest znacząca nierównowaga wynikających z umowy praw i obowiązków stron ze szkodą dla konsumenta; z zastrzeżeniem, że ciężar dowodu przeciwnego w tym zakresie spoczywa na przedsiębiorcy, uważa się za nieuczciwe warunki umów, których celem lub skutkiem jest przyznanie przedsiębiorcy prawa do rozwiązania umowy bez powiadomienia w rozsądnym terminie; sądy rozpoznające sprawę co do istoty

mają obowiązek brać pod uwagę z urzędu nieuczciwy charakter warunków umowy, które są im przedstawione, gdy dysponują informacjami dotyczącymi okoliczności faktycznych i prawnych pozwalającymi na wydanie orzeczenia; w tym przypadku, stwierdzając, że art. 16.1 umowy kredytowej przewidywał, iż kredytodawca mógł, bez wymogu podejmowania dalszych kroków formalnych i bez wezwania do zapłaty, stwierdzić natychmiastową wymagalność zapłaty całego długu, gdy tylko kredytobiorca spóźnił się ponad 30 dni z płatnością raty kredytu oraz nie badając, czy tego warunku, który przyznaje przedsiębiorcy prawo do rozwiązania umowy bez powiadomienia w rozsądnym terminie, nie należy uważać za nieuczciwy, chyba że bank udowodni, że jest inaczej, cour d'appel (sąd apelacyjny) wydał orzeczenie bez podstawy prawnej w świetle dawnego art. L. 132-1 (obecnie art. L. 212-1), dawnego art. R. 132-2, 4° (obecnie art. R. 212-2, 4°), art. R. 632-1 i dawnego art. L. 141-4 code de la consommation (kodeksu konsumenckiego) w związku z art. 1184 code civil (kodeksu cywilnego) (w brzmieniu obowiązującym przed wejściem w życie rozporządzenia z dnia 10 lutego 2016 r.);

2. w przypadku umów zawartych pomiędzy przedsiębiorcami a konsumentami nieuczciwe są warunki umowy, których celem lub skutkiem jest znacząca nierównowaga wynikających z umowy praw i obowiązków stron ze szkodą dla konsumenta; nieuczciwy charakter ma warunek umowy, który pozwala kredytodawcy stwierdzić natychmiastową wymagalność zapłaty całego długu, powodując natychmiastową wymagalność należnych kwot z powodu przekraczającego 30 dni opóźnienia w płatności raty kredytu, bez uprzedniego umożliwienia kredytobiorcy ustosunkowania się do tej przyczyny wymagalności; sądy rozpoznające sprawę co do istoty mają obowiązek brać pod uwagę z urzędu nieuczciwy charakter warunków umowy, które są im przedstawione, gdy dysponują informacjami dotyczącymi okoliczności faktycznych i prawnych pozwalającymi na wydanie orzeczenia; w tym przypadku, nie badając, czy art. 16.1 umowy kredytowej nie miał nieuczciwego charakteru, skoro pozwalał kredytodawcy na jednostronne rozwiązanie umowy w przypadku przekraczającego 30 dni opóźnienia w płatności raty, nie pozostawiając kredytobiorcy możliwości ustosunkowania się do uchybienia w płatności, które zostało mu zarzucone, cour d'appel (sąd apelacyjny) wydał orzeczenie bez podstawy prawnej w świetle dawnego art. L. 132-1 (obecnie art. L. 212-1), art. R. 632-1 i dawnego art. L. 141-4 code de la consommation (kodeksu konsumenckiego) w związku z art. 1184 code civil (kodeksu cywilnego) (w brzmieniu obowiązującym przed wejściem w życie rozporządzenia z dnia 10 lutego 2016 r.);

3. w przypadku umów zawartych pomiędzy przedsiębiorcami a konsumentami nieuczciwe są warunki umowy, których celem lub skutkiem jest znacząca nierównowaga wynikających z umowy praw i obowiązków stron ze szkodą dla konsumenta; sądy rozpoznające sprawę co do istoty mają obowiązek brać pod uwagę z urzędu nieuczciwy charakter warunków umowy, które są im przedstawione, gdy dysponują informacjami dotyczącymi okoliczności faktycznych i prawnych pozwalającymi na wydanie orzeczenia; TSUE orzekł, iż

wykładni art. 3 ust. 1 i art. 4 dyrektywy Rady 93/13/EWG z dnia 5 kwietnia 1993 r. w sprawie nieuczciwych warunków w umowach konsumenckich należy dokonywać w ten sposób, że jeżeli chodzi o ocenę przez sąd krajowy nieuczciwego charakteru warunku dotyczącego wcześniejszej wymagalności zapłaty całego długu w przypadku niewywiązywania się przez dłużnika przez określony czas z ciężących na nim zobowiązań, sąd odsyłający musi sprawdzić, czy przysługujące przedsiębiorcy uprawnienie do uznania całego kredytu za wymagalny jest uzależnione od niewywiązania się przez konsumenta ze zobowiązania o zasadniczym dla danego stosunku umownego znaczeniu, czy uprawnienie takie przysługuje w przypadkach, w których takie niewywiązanie się ma charakter wystarczająco poważny w stosunku do kwoty kredytu i okresu, na który go udzielono, czy uprawnienie to stanowi odstępstwo od mających zastosowanie w tym zakresie przepisów prawa powszechnie obowiązującego na wypadek braku szczególnego uregulowania w umowie oraz czy prawo krajowe przewiduje odpowiednie i skuteczne środki umożliwiające konsumentowi, w odniesieniu do którego stosowany jest taki warunek umowy, usunięcie skutków owej wymagalności kredytu (TSUE, 26 stycznia 2017 r. Banco Primus, sprawa C-421/14); w tym przypadku, nie badając, czy warunek umowy dotyczący natychmiastowej wymagalności zapłaty całego długu zawarty w art. 16.1 umowy kredytowej nie miał nieuczciwego charakteru, skoro pozwalał na rozwiązanie umowy zawartej na okres 20 lat i opiewającej na kwotę 209 109 EUR, na podstawie jedynie przekraczającego 30 dni opóźnienia w płatności raty, cour d'appel (sąd apelacyjny) wydał orzeczenie bez podstawy prawnej w świetle dokonanej przez TSUE wykładni art. 3 ust. 1 i art. 4 dyrektywy Rady 93/13/EWG z dnia 5 kwietnia 1993 r. w związku z dawnym art. L. 132-1 (obecnie art. L. 212-1), art. R. 632-1 i dawnym art. L. 141-4 code de la consommation (kodeksu konsumenckiego)”.

Odpowiedź Cour de cassation

Uwzględniając art. 267 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej:

Prawo Unii Europejskiej

5 Zgodnie z art. 3 ust. 1 dyrektywy Rady 93/13/EWG z dnia 5 kwietnia 1993 r. w sprawie nieuczciwych warunków w umowach konsumenckich warunki umowy, które nie były indywidualnie negocjowane, uznaje się za nieuczciwe, jeśli stojąc w sprzeczności z wymogami dobrej wiary, powodują znaczącą nierównowagę wynikających z umowy praw i obowiązków stron ze szkodą dla konsumenta.

6 Artykuł 4 tej dyrektywy wyjaśnia:

„1. Nie naruszając przepisów art. 7, nieuczciwy charakter warunków umowy jest określany z uwzględnieniem rodzaju towarów lub usług, których umowa dotyczy i z odniesieniem, w momencie zawarcia umowy, do wszelkich okoliczności związanych z zawarciem umowy oraz do innych warunków tej umowy lub innej umowy, od której ta jest zależna.

2. Ocena nieuczciwego charakteru warunków nie dotyczy ani określenia głównego przedmiotu umowy, ani relacji ceny i wynagrodzenia do dostarczonych w zamian towarów lub usług, o ile warunki te zostały wyrażone prostym i zrozumiałym językiem”.

- 7 Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej (TSUE) orzekł w wyroku z dnia 26 stycznia 2017 r. (Banco Primus SA, C-421/14), że wykładni art. 3 ust. 1 i art. 4 dyrektywy 93/13 należy dokonywać w ten sposób, że:

„– badanie, czy warunek umowy zawartej pomiędzy przedsiębiorcą a konsumentem ma nieuczciwy charakter, zakłada ustalenie, czy warunek ów stwarza znaczącą nierównowagę praw i obowiązków stron umowy na niekorzyść konsumenta. Badanie to należy przeprowadzić w świetle przepisów krajowych znajdujących – wobec braku porozumienia stron w tym zakresie – zastosowanie do środków, [znajdujących zastosowanie wobec braku porozumienia stron w tym zakresie, środków] jakimi konsumenci dysponują zgodnie z uregulowaniem krajowym, by spowodować zaprzestanie stosowania tego typu warunku, charakteru towarów lub usług, których umowa dotyczy oraz wszystkich okoliczności towarzyszących zawarciu tejże umowy; [...]

– jeżeli chodzi o ocenę przez sąd krajowy nieuczciwego charakteru warunku dotyczącego wcześniejszej wymagalności zapłaty całego długu w przypadku niewywiązywania się przez dłużnika przez określony czas z ciężących na nim zobowiązań, sąd odsyłający musi sprawdzić, czy przysługujące przedsiębiorcy uprawnienie do uznania całego kredytu za wymagalny jest uzależnione od niewywiązania się przez konsumenta ze zobowiązania o zasadniczym dla danego stosunku umownego znaczeniu, czy uprawnienie takie przysługuje w przypadkach, w których takie niewywiązanie się ma charakter wystarczająco poważny w stosunku do kwoty kredytu i okresu, na który go udzielono, czy uprawnienie to stanowi odstępstwo od mających zastosowanie w tym zakresie przepisów prawa powszechnie obowiązującego na wypadek braku szczególnego uregulowania w umowie oraz czy prawo krajowe przewiduje odpowiednie i skuteczne środki umożliwiające konsumentowi, w odniesieniu do którego stosowany jest taki warunek umowy, usunięcie skutków owej wymagalności kredytu”.

Prawo krajowe

- 8 Zgodnie z art. L. 132-1 code de la consommation (kodeksu konsumenckiego) w brzmieniu wynikającym z rozporządzenia nr 2001–741 z dnia 23 sierpnia 2001 r. mającego zastosowanie do niniejszego sporu i dokonującego w szczególności transpozycji tej dyrektywy, w przypadku umów zawartych pomiędzy przedsiębiorcami a osobami niebędącymi przedsiębiorcami lub konsumentami nieuczciwe są warunki umowy, których celem lub skutkiem jest znacząca nierównowaga wynikających z umowy praw i obowiązków stron ze szkodą dla konsumenta.

- 9 Cour de cassation (sąd kasacyjny) regularnie stwierdza, że z art. 1134, art. 1147 i art. 1184 code civil (kodeksu cywilnego) w brzmieniu obowiązującym przed wejściem w życie rozporządzenia nr 2016–131 z dnia 10 lutego 2016 r. należy wywodzić, że o ile umowa kredytu opiewająca na pewną sumę pieniędzy może przewidywać, iż uchybienie w płatności przez kredytobiorcę niebędącego przedsiębiorcą spowoduje natychmiastową wymagalność zapłaty całego długu, to wierzyciel nie może nabyć odnośnego uprawnienia, jeśli nie skieruje wezwania do zapłaty, które pozostanie bezskuteczne i które będzie precyzowało termin, jakim dysponuje dłużnik, by temu zapobiec. Jednak Cour de cassation (sąd kasacyjny) przyjmuje, że możliwe jest odstępstwo od wymogu wezwania do zapłaty poprzez sformułowane w sposób wyraźny i jednoznaczny postanowienie umowy (pierwsza izba cyw., z dnia 3 lutego 2004 r. [...]; pierwsza izba cyw., z dnia 3 czerwca 2015 r. [...]; pierwsza izba cyw., z dnia 22 czerwca 2017 r. [...]), gdyż konsument jest w ten sposób poinformowany o konsekwencjach uchybienia swoim zobowiązaniom.

Uzasadnienie wniosku o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym

- 10 Zbadanie części zarzutu wymaga określenia, czy wykładni art. 3 ust. 1 i art. 4 dyrektywy należy dokonywać w ten sposób, że sprzeciwiają się one w przypadku umów konsumenckich umownemu zwolnieniu z wymogu wezwania do zapłaty, nawet jeśli zwolnienie to jest przewidziane w sposób wyraźny i jednoznaczny w umowie i czy sporny warunek umowy należy uważać za nieuczciwy z tego powodu, że skutkuje on natychmiastową wymagalnością zapłaty całego długu następującą z mocy prawa w przypadku przekraczającego 30 dni opóźnienia w płatności raty należności głównej, odsetek lub świadczeń dodatkowych, biorąc pod uwagę w szczególności kryteria wymienione przez TSUE w wyroku Banco Primus z dnia 26 stycznia 2017 r. (C-421/14). Na znaczącą nierównowagę może wskazywać okoliczność, że taki warunek umowy pozwala kredytodawcy na rozwiązanie umowy bez powiadomienia w rozsądnym terminie, nie pozostawiając kredytobiorcy możliwości ustosunkowania się do uchybienia w płatności, które zostało mu zarzucone. Na brak nieuczciwego charakteru może wskazywać to, że warunek ten, aby był ważny, musi być przewidziany w sposób wyraźny i jednoznaczny, więc kredytobiorca jest doskonale poinformowany o swoich obowiązkach. Można dodać, że zawsze ma on możliwość skierowania sprawy do sądu, by sprzeciwić się zastosowaniu danego warunku umowy i ukarać kredytodawcę za jego nadużywanie.
- 11 Biorąc pod uwagę wskazane w wymienionym wyroku TSUE z dnia 26 stycznia 2017 r. pierwsze kryterium oceny przez sąd krajowy ewentualnie nieuczciwego charakteru warunku umowy dotyczącego natychmiastowej wymagalności zapłaty całego długu w przypadku niewywiązywania się przez dłużnika przez określony czas z ciężących na nim zobowiązań, można by przyjąć, że niezapłacenie przez konsumenta miesięcznej raty w przewidzianym terminie oznacza niewykonanie przez niego zobowiązań o zasadniczym znaczeniu, skoro zobowiązał się on do zapłaty przewidzianych miesięcznych rat i skoro od tego zobowiązania uzależnione było zobowiązanie kredytodawcy.

- 12 Dużo więcej wątpliwości budzi drugie kryterium, wymagające oceny, czy przekraczające 30 dni opóźnienie w płatności raty należności głównej, odsetek lub świadczeń dodatkowych, jak przewiduje to rozpatrywany warunek umowy, oznacza niewykonanie zobowiązania o charakterze wystarczająco poważnym w stosunku do kwoty kredytu i okresu, na który go udzielono. Ze względu na wydłużone okresy kredytowania i obniżenie oprocentowania, wartości niezapłaconych kwot mogą być relatywnie niskie w stosunku do okresu, na który udzielono kredytu i w stosunku do wysokości kredytu pozostałego do spłaty w momencie stwierdzenia natychmiastowej wymagalności zapłaty całego długu. W konsekwencji wystarczająco poważny charakter niewykonania zobowiązania można by zrelatywizować i brać pod uwagę ogólną równowagę stosunków umownych. Jednakże takie rozumowanie, które zakłada, że sędzia w każdym przypadku określałby, od jakiej kwoty poczynając w stosunku do kwoty kredytu i okresu, na który go udzielono oraz w jakim okresie niewykonywanie zobowiązania ma wystarczająco poważny charakter, by uzasadniać natychmiastową wymagalność kredytu, mogłoby być postrzegane jako prowadzące do nierównego traktowania konsumentów.
- 13 Nasuwa się więc pytanie, czy przekraczające 30 dni opóźnienie w płatności jednej raty należności głównej, odsetek lub świadczeń dodatkowych, jak przewiduje to rozpatrywany warunek umowy, może być uważane za niewykonanie zobowiązania o charakterze wystarczająco poważnym w stosunku do kwoty kredytu i okresu, na który go udzielono.
- 14 Badając trzecie kryterium, należy określić, czy dany warunek umowy stanowi odstępstwo od mających zastosowanie w tym zakresie przepisów prawa powszechnie obowiązującego w przypadku braku szczególnego uregulowania umownego. Prawo powszechnie obowiązujące nakazuje wysłanie wezwania do zapłaty przed stwierdzeniem natychmiastowej wymagalności zapłaty całego długu, zarazem zezwalając stronom na odstąpienie od tego warunku, wymagając jednak w takim wypadku odpowiedniego uprzedniego powiadomienia. Skoro oznaczony z góry termin w rozpatrywanym warunku umowy wynosił 30 dni, można mieć wątpliwości, czy należy ten termin uważać za wystarczający, aby kredytobiorca skontaktował się z kredytodawcą, ustosunkował się do zarzucanego uchybienia i znalazł rozwiązanie pozwalające mu spłacić zaległość lub zaległości. Niemniej przedmiotowa umowa przewiduje ponadto możliwość zwrócenia się przez kredytobiorcę do kredytodawcy o zmianę terminów płatności, co w tym przypadku pozwoliłoby kredytobiorcy zapobiec ryzyku powstania zaległości.
- 15 Powinno się jednak ustalić, czy można uznać, że oznaczony z góry trzydziestodniowy termin powoduje powstanie znaczącej nierównowagi ze szkodą dla konsumenta.
- 16 Wreszcie, wyrok TSUE z dnia 26 stycznia 2017 r. nie precyzuje, czy wskazane cztery kryteria oceny przez sąd krajowy nieuczciwego charakteru warunku umowy dotyczącego natychmiastowej wymagalności zapłaty całego długu w przypadku niewywiązywania się przez dłużnika przez określony czas

z ciążących na nim zobowiązań są kryteriami, które mają być spełnione łącznie, czy też alternatywnie. Rozstrzygnięcie tej kwestii jest konieczne dla rozpoznania zarzutu i wyjaśnienia sądowi krajowemu metodologii, którą należy się posługiwać przy ocenie nieuczciwego charakteru spornego warunku umowy.

- 17 Wyjaśnić należy również, czy w przypadku, gdyby kryteria te miały być spełnione łącznie, można by jednak wykluczyć nieuczciwy charakter tego warunku umowy ze względu na relatywnie różną wagę tego czy innego kryterium.
- 18 Kwestie podniesione w zarzucie, od których zależy rozstrzygnięcie kasacji i które wymagają jednolitej wykładni przepisów prawa Unii mających zastosowanie w tej sprawie, uzasadniają skierowanie pytań do Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej.
- 19 Należy więc zawiesić postępowanie w przedmiocie kasacji do czasu, aż Trybunał Sprawiedliwości wypowie się w przedmiocie tych poszczególnych kwestii.

ZE WZGLĘDU NA POWYŻSZE Cour de cassation (sąd kasacyjny):

[...]

PRZEKAZUJE do Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej następujące pytania prejudycjalne w celu udzielenia na nie odpowiedzi:

1. Czy wykładni art. 3 ust. 1 i art. 4 dyrektywy Rady 93/13/EWG z dnia 5 kwietnia 1993 r. w sprawie nieuczciwych warunków w umowach konsumenckich należy dokonywać w ten sposób, że sprzeciwiają się one w przypadku umów konsumenckich umownemu zwolnieniu z wymogu wezwania do zapłaty, nawet jeśli zwolnienie to jest przewidziane w sposób wyraźny i jednoznaczny w umowie?
2. Czy wyrok Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z dnia 26 stycznia 2017 r., Banco Primus (C-421/14), należy rozumieć w ten sposób, że przekraczające 30 dni opóźnienie w płatności jednej raty należności głównej, odsetek lub świadczeń dodatkowych może stanowić niewykonanie zobowiązania o charakterze wystarczająco poważnym w stosunku do kwoty kredytu i okresu, na który go udzielono oraz ogólnej równowagi stosunków umownych?
3. Czy wykładni art. 3 ust. 1 i art. 4 dyrektywy Rady 93/13/EWG z dnia 5 kwietnia 1993 r. należy dokonywać w ten sposób, że sprzeciwiają się one warunkowi umowy przewidującemu natychmiastową wymagalność zapłaty całego długu w przypadku opóźnienia w płatności przekraczającego 30 dni, jeśli prawo krajowe, które nakazuje wysłanie wezwania do zapłaty przed stwierdzeniem natychmiastowej wymagalności zapłaty całego długu, pozwala na odstąpienie przez strony od tego warunku, wymagając w takim wypadku odpowiedniego uprzedniego powiadomienia?

4. Czy wskazane przez Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej w wyroku z dnia 26 stycznia 2017 r., Banco Primus (C-421/14), cztery kryteria oceny przez sąd krajowy ewentualnie nieuczciwego charakteru warunku umowy dotyczącego natychmiastowej wymagalności zapłaty całego długu w przypadku niewywiązywania się przez dłużnika przez określony czas z ciężących na nim zobowiązań są kryteriami, które mają być spełnione łącznie, czy też alternatywnie?

5. Czy w przypadku, gdyby kryteria te miały być spełnione łącznie, można by jednak wykluczyć nieuczciwy charakter tego warunku umowy ze względu na relatywnie różną wagę tego czy innego kryterium?

ZAWIESZA postępowanie do czasu wydania orzeczenia przez Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej;

[...] [Do wyroku załączono zarzuty kasacyjne]

DOKUMENT ROBOCZY